

Sygn. akt III AUa 259/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Godlewski(spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Jacek Zajączkowski

Protokolant: stażysta Weronika Skalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2016 r. w Ł.

sprawy (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.** przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

przy udziale zainteresowanego M. J. (1)

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 19 listopada 2014 r. sygn. akt VIII U 233/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

J. Z. M. J. (2) K.

Sygn. akt: III AUa 259/15

UZASADNIENIE

Decyzją numer (...) z dnia 20 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru i składka na ubezpieczenie zdrowotne M. J. (1) jako zleceniodawcy u płatnika składek (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ł. za luty 2010 roku wynosi: (...),781 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne – 157,11 zł. Z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym wynika, że płatnik naliczył za M. J. (1) składkę na ubezpieczenie zdrowotne za luty 2010 r. od podstawy 1185,71 zł., a składkę na ubezpieczenie zdrowotne – 106,71 zł. Na podstawie listy płac, przedłożonej organowi rentowemu, za styczeń 2010 r. ZUS ustalił, że w lutym 2010 r. płatnik wypłacił M. J. (1) wynagrodzenie brutto 1745,71 zł. – łącznie z wynagrodzeniem określonym przez płatnika jako ekwiwalent.

Odwołanie od decyzji z dnia 20 listopada 2013 r. wniósł w dniu 19 grudnia 2013 r., w imieniu płatnika składek, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., prezes zarządu J. B., wnosząc o jej zmianę. Płatnik argumentował, że świadczenie pieniężne za używanie odzieży i środków bhp oraz sprzętu komputerowego - zwane

ekwiwalentem spełniało łącznie wymagane prawem warunki do jego wypłaty bez potrącania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, gdyż przedstawione przez ZUS przepisy prawne nie dotyczą zleceniodawców. M. J. (1) zatrudniony był w Spółce (...) na podstawie umowy zlecenia, od której odprowadzono tylko składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 stycznia 2014 r. ZUS wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

M. J. (1) przyłączył się do stanowiska organu.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 19 listopada 2014 r. oddalił odwołanie i zasądził od płatnika składek – (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Wydając wyrok sąd pierwszej instancji przyjął za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia faktyczne:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. funkcjonowała w obrocie gospodarczym od 1991 r., początkowo jako oddział spółki (...) a od 1995 r. – samodzielnie, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego. Przedmiot działalności spółki jest m.in. działalność ochroniarska i działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zielonych. (...) Spółki (...) są: Związek (...) – Zarząd Główny posiadający 51 udziałów i Związek (...) Oddział w Ł. – 49 udziałów. Prezesem Zarządu od 1996 r. jest J. B..

Płatnik zawierał z kontrahentami, którymi są podmioty Skarbu Państwa, takie jak urzędy skarbowe, urzędy pracy, urzędy miast, urzędy gmin, także zakład ubezpieczeń społecznych, umowy dotyczące ochrony obiektów. Kalkuluje stawki na niskim poziomie, z uwagi na koszty realizacji. Firma płatnika w znakomitej większości zdobywała kontrakty poprzez branie udziału w przetargach. Przed przetargiem wydawana jest specyfikacja warunków umowy konkretnego zamówienia. W ciągu ostatnich kilku lat głównym czynnikiem decydującym o wyborze firmy była najniższa cena.

U płatnika po 1996 r. nie obowiązywał regulamin wypłat ekwiwalentu za korzystanie z prywatnego komputera, telefonu o celów służbowych ani regulamin wypłat ekwiwalentu za odzież i środki BHP. Taki regulamin wynagradzania obowiązywał przed 1996 r. i miał zastosowanie wobec osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Obecnie takie regulaminy nie istnieją.

M. J. (1) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w okresie 2 lipca 2007 r. – 30 kwietnia 2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy – jako pracownik ochrony w Agencji Ochrony (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. U płatnika był zaangażowany na podstawie umowy zlecenia w okresie od 1 maja 2009 r. do 15 lutego 2011 r.

Na podstawie listy płac, przedłożonej organowi rentowemu, za styczeń 2010 r. ZUS ustalił, że w lutym 2010 r. M. J. (1) otrzymał od płatnika wynagrodzenie brutto 1745,71 zł., – łącznie z wynagrodzeniem określonym przez płatnika jako ekwiwalent tj. kwota wynagrodzenia brutto - 1185, 71 zł., wynagrodzenie netto – 1000 zł. plus kwoty: 200 zł tytułem ekwiwalentu za odzież i środki bhp, 200 zł. za używanie prywatnego telefonu, 160 zł za używanie prywatnego sprzętu komputerowego; wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne -106,71 zł., podatek – 79 zł.

W dniach od 21 maja do 3 czerwca 2013 r. oraz od 18 do 27 czerwca 2013 r. u płatnika składek przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, w wyniku czego sporządzono protokół kontroli. Kontrolę objęty był okres od 1 do 28 lutego 2010 r.

(...) Spółka z o.o. w Ł. zgłosiła zastrzeżenia do protokołu kontroli, które nie zostały przez organ rentowy uwzględnione.

Zarówno osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę, jak i zaangażowane na podstawie umów cywilnoprawnych np. zlecenia lub o dzieło otrzymywali umundurowanie od firmy (...). Wykonujący czynności służbowe w

otrzymanym umundurowaniu - sami je prali. W skład otrzymywanego wynagrodzenia nie wchodziły inne składniki niż wynagrodzenie za godziny, w których wykonywali swoje obowiązki zawodowe.

W każdym obiekcie był (rok 2010) telefon służbowy stacjonarny i komórkowy. Telefon komórkowy należy do spółki (...), a stacjonarny do firmy zlecającej ochronę.

Pracownicy nie otrzymywali ekwiwalentu za korzystanie z prywatnego komputera czy prywatnego telefonu do celów służbowych ani za środki czystości, BHP, ani też żadnych innych dodatków do wynagrodzenia.

W lutym 2010 r. M. J. (1) otrzymał od płatnika wynagrodzenie brutto 1745,71 zł., – łącznie z wynagrodzeniem określonym przez płatnika jako ekwiwalent. Kwota wynagrodzenia brutto - 1185, 71 zł., plus kwoty: 200 zł tytułem ekwiwalentu za odzież i środki bhp, 200 zł za używanie prywatnego telefonu, 160 zł za używanie prywatnego sprzętu komputerowego; wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne -106,71 zł, podatek – 79 zł.

Mając na uwadze poczynione ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezasadne. Sąd przywołał treść przepisów art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 4a, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1, 3 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U.2013.1442 j.t.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (art. 13 pkt 2). Z kolei w myśl art. 9 ust. 4a zleceniobiorcy, mający ustalone prawo do emerytury lub renty, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 4b. Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowych, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc. Stosownie zaś do przepisu art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Sąd I instancji wskazał, że spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył zakwestionowanej przez ZUS, wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne M. J. (1), zaangażowanego u płatnika na podstawie umowy zlecenia. Z dokonanych ustaleń wynika, że M. J. (1) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w okresie 2.07.2007 r. – 30.04.2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy – jako pracownik ochrony w Agencji Ochrony (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. U płatnika był zaangażowany na podstawie umowy zlecenia w okresie 1 maja 2009 r. - 15 lutego 2011 r.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że na podstawie listy płac, przedłożonej organowi rentowemu, ale także – listy przedłożonej w Sądzie przez płatnika za styczeń 2010 r. ZUS ustalił, że w lutym 2010 r. M. J. (1) otrzymał od płatnika wynagrodzenie brutto 1745,71 zł łącznie z wynagrodzeniem określonym przez płatnika jako ekwiwalent (kwota wynagrodzenia brutto - 1185, 71 zł, wynagrodzenie netto – 1000 zł plus kwoty: 200 zł tytułem ekwiwalentu za odzież i środki bhp, 200 zł za używanie prywatnego telefonu, 160 zł za używanie prywatnego sprzętu komputerowego; wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne wyniosła 106,71 zł, zaś podatek – 79 zł). Sąd podkreślił, że taka kwota wynika wprost z przedłożonych zarówno przez płatnika, jak i organu rentowy – list wynagrodzeń dla osób, wykonujących umowę cywilnoprawną za luty 2010 r., zaś przedłożone przez zainteresowanego potwierdzenie przelewu kwoty – tytułem

wynagrodzenia od płatnika za luty 2010 r. – 1560 zł, także przewyższa kwotę, przyjęta przez płatnika do obliczenia wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne (1185,71 zł).

Czyniąc dalsze rozważania prawne, Sąd meriti wskazał, że zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U z 2000 r. nr 14 poz. 176) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Podstawy wymiaru składek nie stanowią m. in. następujące przychody:

- wartość świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia wypłacane zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub właściwego ministra, a także ekwiwalenty pieniężne za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego oraz wartość otrzymanych przez pracowników bonów, talonów, kuponów lub innych dowodów uprawniających do otrzymania na ich podstawie napojów bezalkoholowych, posiłków oraz artykułów spożywczych, w przypadku gdy pracodawca, mimo ciążącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, nie ma możliwości wydania pracownikom posiłków i napojów bezalkoholowych,
- ekwiwalenty pieniężne za użyte przy wykonywaniu pracy narzędzia, materiały lub sprzęt, będące własnością pracownika (§2 ust. 1 pkt 6 i 9, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. (Dz. U nr 161 poz. 1106 ze zm.)).

Powyższe oznacza zdaniem Sądu Okręgowego, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zleceniobiorców stanowi przychód otrzymany lub pozostawiony w ich dyspozycji, niewynikający z umowy zlecenia.

Sąd przywołał także treść przepisu art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6, obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210 poz. 2135 ze zm.) - do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3 i 11, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10. W myśl ust. 5 przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zaś stosownie do treści ust. 6 podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości apelacją odwołujący się: "Komandos-Ł." Sp. z o.o. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 2 Konstytucji RP, stanowiącego zasadę demokratycznego państwa prawnego poprzez naruszenie zasady zaufania obywatela do państwa i stanowiącego przez nie prawa;
- art 237⁹ § 3 k.p. poprzez jego niezastosowanie z uwagi na nieprawidłowe uznanie, iż w niniejszej sprawie nie było podstaw do wypłaty ekwiwalentów pieniężnych z tytułu czyszczenia odzieży przez zainteresowanych;
- art. 353¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne uznanie, że zasada swobody zawierania umów miała w niniejszej sprawie ograniczone zastosowanie;

- art. 734 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie w konsekwencji błędnego uznania, iż zawierane przez (...) Sp. z o.o. umowy miały charakter umów zlecenia, a nie umów o dzieło, a tym samym niezastosowanie art. 627 k.c.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie odwołania w całości oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie może odnieść zamierzonego skutku. W świetle poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych znajdujących odzwierciedlenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, argumentacja przywołana w apelacji nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Zauważyć bowiem należy, że apelujący złożoną w niniejszej sprawie apelację oparł wyłącznie na naruszeniu przepisów prawa materialnego, tj. art. 353¹ k.c., art. 734 § 1 k.c. art. 627 k.c., art. art 237⁹ § 3 k.p. oraz art. 2 Konstytucji RP.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była, zakwestionowana przez organ rentowy, wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne M. J. (1) za miesiąc luty 2010 r., zatrudnionego przez (...) sp. z o.o. na podstawie umowy zlecenia. Z listy płac, przedłożonej organowi rentowemu, a także listy przedłożonej na etapie postępowania rozpoznawczego przez płatnika składek za styczeń 2010 r. wynika, że w lutym 2010 r. M. J. (1) otrzymał od płatnika wynagrodzenie brutto 1745,71 zł łącznie z wynagrodzeniem określonym przez płatnika jako ekwiwalent (kwota wynagrodzenia brutto - 1185,71 zł, wynagrodzenie netto – 1000 zł plus kwoty: 200 zł tytułem ekwiwalentu za odzież i środki bhp, 200 zł za używanie prywatnego telefonu, 160 zł za używanie prywatnego sprzętu komputerowego; wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne wyniosła 106,71 zł, zaś podatek – 79 zł), tymczasem kwota przyjęta przez płatnika do ustalenia wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne wyniosła 1185,71 zł.

Płatnik składek od samego początku twierdził, iż ekwiwalent pieniężny wypłacony zainteresowanemu jest w istocie świadczeniem pieniężnym za używanie odzieży i środków BHP oraz sprzętu komputerowego i telefonu oraz spełnia wszystkie wymagane prawem warunki do jego wypłaty bez potrącania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W świetle powyższego głównym zarzutem podniesionym w apelacji jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 237⁹ § 3 k.p. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż w niniejszej sprawie nie było podstaw do wypłaty ekwiwalentów pieniężnych z tytułu czyszczenia odzieży przez zainteresowanych. Na wstępie należy przypomnieć, że stosownie do treści art. 21 ust. 1 pkt 13 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku są "ekwiwalenty pieniężne za używanie przez pracowników przy wykonywaniu pracy narzędzia, materiały lub sprzęt, stanowiące ich własność". Przepis ten znajduje zastosowanie do ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, bowiem podstawę wymiaru składek tej grupy ubezpieczonych stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych - art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy systemowej. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że wyłączenia świadczeń z podstawy wymiaru stanowią odstępstwo od zasady oskładkowania wszelkiego rodzaju przychodów ze stosunku pracy, zatem okoliczności mające wpływ na wysokość wyłączenia muszą być postrzegane ściśle i odpowiednio udokumentowane. Ustalony w sprawie i niezakwestionowany przez skarżącego w pisemnym środku odwoławczym stan faktyczny daje podstawę do uznania, że sprzęt w postaci telefonu prywatnego oraz komputera nie był używany przez zainteresowanego. Zainteresowany w swoich zeznaniach złożonych na etapie postępowania rozpoznawczego jednoznacznie stwierdził, że nie używał w czasie dozoru prywatnego telefonu komórkowego. W aktach sprawy brak również żadnego dowodu świadczącego o tym, aby zainteresowany używał prywatnego sprzętu komputerowego dla celów służbowych. Świadczenie przesłuchani przed Sądem Okręgowym zeznali, że nie kurki, mundur i spodnie wymieniane są co rok na nowe i nie ma przewidzianego ich prania, pranie wykonują we własnym zakresie, za które nie otrzymują żadnego ekwiwalentu. W skład wynagrodzenia nie wchodzi żadne ekwiwalenty, wysokość wynagrodzenia zależy od ilości przepracowanych godzin.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, płatnik składek nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o dokonaniu jakiegokolwiek kalkulacji wartości ekwiwalentu za pranie odzieży robotycznej przez zainteresowanego, a tym bardziej

za używanie telefonu prywatnego do celów służbowych. Sąd Apelacyjny podziela pogląd, że ekwiwalent z definicji językowej to rzecz równa innej wartości, równoważnik, zatem zwolnienie z oskładkowania dotyczyć może kwoty pieniężnej odpowiadającej wartości używania przez pracownika swojego sprzętu do wykonywania pracy. W celu oszacowania tej wartości pracodawca musi ustalić szereg elementów składających się na określenie kwoty ekwiwalentu np. ilość roboczogodzin, wartość jednej takiej godziny używania sprzętu, normy zużycia itp. Świadczenie to nie może być bowiem traktowane jako ryczałt, bez żadnej kalkulacji, skoro ustawa o podatku dochodowym rozróżnia pojęcie ekwiwalentu pieniężnego od pojęcia ryczałtu (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 13 marca 2007 r., I SA/Wr 59/07, LEX nr 486464). W związku z tym kwoty przekraczające równowartość korzystania ze sprzętu nie stanowią ekwiwalentu wolnego od składek, podlegają oskładkowaniu jako przychód ubezpieczonego ze stosunku pracy.

Czyniąc dalsze rozważania podkreślić należy, że w firmie (...) sp. z o.o. brak było regulaminu dotyczącego wypłaty ekwiwalentu za odzież i środki bhp oraz zasad wypłaty pozostałych ekwiwalentów, co przyznała strona odwołująca. W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie ulega najmniejszej wątpliwości, że zasady wypłacania ekwiwalentu winny być określone przez pracodawcę w firmowych aktach, czyli w regulaminie pracy, zakładowym układzie zbiorowym pracy oraz w zakładowych normach przydziału i używalności odzieży roboczej i ochronnej oraz sprzętu ochrony osobistej. W tym kontekście warto wskazać na pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek (...) w S. z dnia 3 lutego 1999 r. (SA/Sz 370/98, LexPolonica nr 334189), zgodnie z którym płatnik zobowiązany jest do właściwej oceny przesłanek ustalenia wysokości podatku (zaliczki na podatek), tzn. musi dysponować odpowiednimi dowodami, pozwalającymi stwierdzić, iż dane świadczenie jest wolne od podatku, a więc spełnione są przesłanki wymienione w przepisie regulującym to zwolnienie, w tym przypadku dowodami, że zachodzą przesłanki z art. 21 ust. 1 pkt 13 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a zatem, iż pracownicy otrzymujący ekwiwalent rzeczywiście używają do wykonywania pracy narzędzi, materiału lub sprzętu, stanowiących ich własność. Podkreślić należy, że ciężar udowodnienia, że sporne kwoty wypłacone zainteresowanemu podlegają zwolnieniu od składek spoczywa na płatniku, w związku z powyższym każdorazowo powinien on wykazać za pomocą stosownych dokumentów, że istniały podstawy do wypłaty ekwiwalentu i że wypłacone świadczenie ma właśnie taki charakter. Wobec braku jakichkolwiek dowodów świadczących o przeprowadzonej kalkulacji wartości wypłacanego ekwiwalentu, twierdzenia strony odwołującej o zasadności jego wypłaty, należy uznać za zupełnie dowolne i nieoparte żadnymi racjonalnymi dowodami.

Odnosząc w dalszej kolejności do podniesionego w treści apelacji zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 2 konstytucji, należy zwrócić uwagę na fakt, że zawarte w uzasadnieniu apelacji argumenty nie znajdują bezpośredniego związku z zagadnieniem będącym przedmiotem sporu na gruncie niniejszej sprawy. Należy zauważyć, że zgodnie z przyjętym przez skarżącego stanowiskiem, podejmowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych działania opierają się na kwestionowaniu przez ubezpieczyciela wieloletniej praktyki przedsiębiorców, polegającej na zatrudnianiu osób na podstawie umów o dzieło. Ponadto w ocenie apelanta zawieranie umów o dzieło było akceptowane przez wiele lat, jako przejaw zasady swobody zawierania umów, funkcjonującej w polskim prawie, jako jedna z podstawowych zasad. Przytoczone w treści apelacji argumenty zdają się pozostawać bez związku z stanem faktycznym ustalonym przez Sąd i niezakwestionowanym przez skarżącego na gruncie przedmiotowej sprawy. Należy zauważyć, iż pomiędzy płatnikiem (...) Sp. z o.o. a zainteresowanym M. J. (1) została zawarta umowa zlecenia, która zarówno przez organ rentowy jak i przez Sąd Okręgowy nie została w żaden sposób podważona. W świetle powyższego nie można uznać, że doszło do naruszenia zasady zaufania obywateli wobec państwa określonej w art. 2 Konstytucji. Działania stron zawierających umowę nie zostały, bowiem w żaden sposób ograniczone sam zaś charakter zawartej umowy nie został zakwestionowany. Tym samym powoływanie się przez skarżącego na ograniczenie w możliwości zawierania umów o dzieło, pozostaje bez związku z dokonaniem przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięciem względem, którego wniesiono apelację.

Podobnie ocenić należy podniesione przez apelującego zarzuty dotyczące naruszenia art. 353¹ k.c., art. 734 § 1 k.c. oraz art. 627 k.c. Wskazanie, bowiem w treści apelacji niniejszych przepisów prawa materialnego oraz uzasadnienie zarzutów sugerować by mogło, iż spór na gruncie przedmiotowej sprawy sprowadza się do określenia charakteru umów zawieranych przez (...) Sp. z o.o. oraz do stwierdzenia czy nazwy umów odpowiadają ich treści. Należy jednak

zwrócić uwagę, że w niezakwestionowanych przez skarżącego ustaleniach faktycznych, które doprowadziły następnie do dokonania prawidłowej subsumcji prawa materialnego, zawarta pomiędzy zainteresowanym a płatnikiem umowa odpowiadała swoją treścią umowie zlecenia. W świetle powyższego strony słusznie zawarły umowę zlecenia oceniając w sposób prawidłowy charakter łączącego ich stosunku prawnego. Postawiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 627 k.c. i art. 734 § 1 k.c. uznać, zatem należało za bezpodstawny. Uregulowany pomiędzy stronami stosunek prawny nie został bowiem podważony przez Sąd I instancji, a zatem kwestionowanie zawartej między nimi umowy zlecenia i próba przekonania, iż stanowi ona umowę o dzieło pozostają bezprzedmiotowe na gruncie niniejszej sprawy.

Zarzut naruszenia art. 353¹ k.c. również należy uznać za chybiony. Zgodnie z treścią tego przepisu strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zarzut ten jest o tyle niezasadny, że poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia nie wskazują na jakiegokolwiek ograniczenie stronom przedmiotowej umowy o pracę możliwości swobodnego kształtowania stosunków prawnych. Strony zawarły umowę zlecenie, w ramach której M. J. (1) wykonywał czynności ochroniarskie, na rzecz płatnika składek – (...) sp. z o.o. Oprócz wynagrodzenia zasadniczego płatnik składek wypłacał ubezpieczonemu także dodatkowe świadczenie nazwane „ekwiwalent pieniężny” za pranie i używanie własnej odzieży, prywatnego telefonu i sprzętu komputerowego w celach służbowych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wypłacany ekwiwalent był w istocie ryczałtem, który to nie stanowi podstawy do wyłączenia świadczenia z podstawy wymiaru. Zauważyć bowiem należy, że obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, a także zdrowotnym wynika wprost z bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy, a strony uprawnione do swobodnego kształtowania stosunków cywilnoprawnych nie mogą się umówić, co do odstąpienia od odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne czy zdrowotne. Przepis art. 353¹ k.c. dotyczy swobody zawierania stosunków prawa cywilnego i nie ma zastosowania do kształtowania praw i obowiązków wynikających z przepisów ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585, ze zm.). Strony poprzez umowę nie mogą wyłączyć wynikającego z ustawy obowiązku ubezpieczenia emerytalnego, rentowych i wypadkowego. Dokonana, zatem przez przyzmat art. 353¹ k.c. ocena zasadności wypłaty ekwiwalentu i jego wyłączenia z podstawy wymiaru doprowadziła do uznania, że ów ekwiwalent wypłacany był niezasadnie i winien być włączony do podstawy wymiaru, zaś płatnik składek zobowiązany był do odprowadzenia w przypadku zainteresowanego M. J. (1) składki na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wskazanej w treści zaskarżonej decyzji organu rentowego. Podkreślić bowiem należy, że do ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zleceniobiorców stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Dla zleceniobiorcy wynagradzanego w sposób kwotowy stanowi ją przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, uzyskiwany z tytułu wykonywanej umowy zlecenia. W taki sam sposób ustala się podstawę wymiaru składki zdrowotnej dla zleceniobiorcy, któremu odpłatność za wykonywanie zlecenia określono w umowie w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie (art. 18 ust 1 i 3 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że przychód jaki zainteresowany uzyskał od płatnika składek za styczeń 2010 r. wyniósł 1745,71 zł, stąd też kwota ta stanowi podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Mając na uwadze powyższe, wskazana wyżej decyzja dotycząca M. J. (1), jak również wyrok Sądu I instancji odpowiadają prawu, a apelacja, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Przewodniczący:	Sędziowie:
-----------------	------------